

אֲבָל בְּזִמְנָא דָּא דְכֻלָּהּ אֲתַעֲרָא לְמִיעַל לַחֻפָּה בְּיוֹמָא
 דְּמָחַר אֲתַתְּקִנַּת וְאֲתַנְהִירַת בְּקִישׁוּטָהָא בְּהַדֵּי חֲבַרְיָא
 דְּחֻדָּאן עָמָה כָּל הָהִיא לִילְיָא וְאִיהִי חֲדָת עֲמָהוּן.
 וּבְיוֹמָא דְּמָחַר כַּמָּה אוֹכְלוּסִין (בְּמָה) חֲיִילִין וּמִשְׁרִיין
 מִתְּכַנְשִׁין בַּהֲדָה. וְאִיהִי וְכֻלְהוּ מִחֲפָאן לְכָל חַד וְחַד
 דְּתַקִּינוּ לָהּ בְּהַאי לִילְיָא. כִּיּוֹן דְּמִתְּחַבְּרָן בְּחֻדָּא וְאִיהִי
 חֲמַת לְבַעֲלָהּ מַה פְּתִיב הַשְּׁמַיִם מְסַפְרִים כְּבוֹד אֵל.
 הַשְּׁמַיִם דָּא חֲתַן דְּעָאל לַחֻפָּה. מְסַפְרִים, מְנַהֲרִין כְּזוּהָרָא
 דְּסִפִּיר, דְּנַהֲרִין וְזוּהִיר מְסִיפִי עֲלֵמָא וְעַד סִיפִי עֲלֵמָא.

כְּבוֹד אֵל, דָּא כְּבוֹד כְּלָה דְּאֶקְרִי אֵל, דְּכַתִּיב, (תהלים ז)
 אֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יוֹמֵי שְׁתָּא אֶקְרִי אֵל,
 וְהַשְּׁתָּא דְּהָא עָאלַת לַחֻפָּה אֶקְרִי כְּבוֹד, וְאֶקְרִי אֵל. יֶקֶר
 עַל יֶקֶר. נְהִירוּ עַל נְהִירוּ. וְשִׁלְטָנוּ עַל שִׁלְטָנוּ. כְּדִין
 בְּהִיא שְׁעֵתָא דְּשְׁמַיִם עָאל לַחֻפָּה וְאִתִּי וְנַהֲרִי לָהּ, כָּל
 אַנּוּן חֲבַרְיָא דְּאֲתַקִּינוּ לָהּ כְּלָהּ אֲתַפְּרָשִׁי (אֲתַפְּרָשׁוּ) בְּשִׁמְהֵן
 תַּמְן הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הַרְקִיעַ.
 מַעֲשֵׂה יָדָיו, אֵלִין אַנּוּן מְאִרִי קִימָא דְּבְרִית בְּהַדֵּי כְּלָה,
 וְאַנּוּן מְאִרִי קִימָא דְּבְרִית אֶקְרוּן מַעֲשֵׂה יָדָיו, כְּמָא דְּאֲתַ
 אֲמַר, (תהלים צ) וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כוֹנְנָהוּ דָּא בְּרִית קִימָא
 דְּחַתִּים בְּבִשְׂרָא דְּבַר נֶשׁ.

רַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר הַכִּי (קהלת ה) אֵל תַּתֵּן אֶת פִּיךָ

לְחַטִּיא אֶת בְּשָׂרְךָ, דְּלֹא יְהִיב בְּרַ נֶשׁ פּוּמִיָּה לְמִיתִי
 לְהִרְהוּרָא בִישָׂא, וִיְהֵא גָרִים לְמַחֲטִי לְהֵהִיא בְּשָׂר קֹדֶשׁ
 דְּחַתִּים בִּיה בְּרִית קֹדִישָׁא. דְּאִילוּ עֶבֶיד פִּן מְשַׁכִּין לִיה
 לְגִיְהֵנָם. וְהֵהוּא דְמִמוּנָה עַל גִּיְהֵנָם דּוּמ"ה שְׁמִיָּה. וְכִמְה
 רְבוּא דְמִלְאֲכִי חַבְלָה בַּהֲדִיָּה. וְקֹאִים עַל פְּתַחא דְגִיְהֵנָם,
 וְכַל אֲנּוּן דְנִטְרוּ בְּרִית קֹדִישָׁא בְּהֵאי עֲלָמָא, לִית לִיה
 רְשׁוּ לְמִקְרַב בְּהוּ.

דְּוֹד מִלְכָּא בְּשַׁעְתָּא דְאִירַע לִיה הֵהוּא עוֹבְדָא דְחִיל.
 בְּהֵהִיא שַׁעְתָּא סָלִיק דּוּמ"ה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְאָמַר לִיה מָאֲרִי דְעֲלָמָא (דף ח ע"ב) כְּתִיב בַּתּוֹרָה (ויקרא כ) וְאִישׁ
 אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אִשְׁתּוֹ אִישׁ. וְכְתִיב וְאֵל אִשְׁתּוֹ עָמִיתְךָ וְגו'.
 דְּוֹד דְקִלְקַל בְּרִית בְּעֵרוּהָ מֵהוּ. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא דְוֹד זַכָּאָה הוּא, וּבְרִית קֹדִישָׁא עַל תְּקוּנָיָה קִיּוּמָא,
 דְּהָא גְּלִי קֹדְמִי דְאֲזַדְמַנְת לִיה בַּת שְׁבַע מִיּוּמָא דְאֲתַבְּרִי
 עֲלָמָא.

אָמַר לִיה אִי קָמְךָ גְּלִי קָמִיָּה לָא גְּלִי. אָמַר לִיה וְתוּ
 בְּהִתִּירָא הוּה מַה דְּהוּה. דְּהָא כָּל אֲנּוּן דְּעָאֵלוּ
 לְקִרְבָּא לָא עָאֵל חַד מִזִּיָּהוּ עַד דְּאֲפִטְר בְּגִט לְאַנְתְּתִיָּה.
 אָמַר לִיה אִי הָכִי הוּה לִיה לְאֹרְכָא תְּלַת יָרְחֵי וְלָא
 אֹרִיךְ. אָמַר לִיה בְּמֵאי אֹקִים מְלָה בְּאַתְר דְּחִיִּישִׁינָן
 דְּהִיא מְעוּבְרַת, וְגְּלִי קֹדְמִי דְאֹרִיָּה לָא קָרִיב בְּהָ לְעֲלָמִין

דְּהָא שְׁמֵי חֲתִים בְּגוּיָה לְסִהְדוּתָא. כְּתִיב אֲוִרְיָה וְכְתִיב
 אֲוִרְיָהּוּ שְׁמֵי חֲתוּם בְּהִדְיָה (בְּהִדְיָהּוּ) דְּלֹא שְׁמֵשׁ בְּהָ לְעֶלְמִין.
 אָמַר לֵיהּ, מָאֲרִי דְעֶלְמָא הָא מָה דְאֲמַרִית אִי קִמְךָ גְּלִי
 דְלֹא שְׂכִיב בְּהִדְיָה אֲוִרְיָה, קִמְיָה מִי גְּלִי, הָוּה לֵיהּ
 לְאֲוֹרְכָא לָהּ תְּלַת יַרְחֵי. וְתוּ אִי יַדַּע דְּלֹא שְׂכִיב בְּהִדְיָה
 לְעֶלְמִין אֲמַאי שְׁדַר לָהּ דְּוֹד וּפְקִיד עֲלֵיהּ לְשִׁמְשָׁא
 בְּאַנְתִּיתִיָּה דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב' י"א) רֹד לְבֵיתְךָ וּרְחֹץ רַגְלֶיךָ.

אָמַר לֵיהּ וְדֹאִי לֹא יַדַּע, אָבֵל יִתִּיר מִתְּלַת יַרְחֵי אֲוִרְיָה
 דְּהָא אַרְבַּע יַרְחֵי הָווּ. דְּהֲכִי תַנְיָנָן בְּחֻמְשָׁה וְעֶשְׂרִים
 דְּנִיֶּסָן אַעְבַּר דְּוֹד כְּרוּזָא בְּכָל יִשְׂרָאֵל, וְהָווּ עִם יוֹאֵב
 בְּשִׁבְעָה יוֹמִין דְּסִיּוֹן וְאֲזֵלוּ וְחִבְלוּ אַרְעָא דְּבְנֵי עַמּוֹן. סִיּוֹן
 וְתַמּוּז וְאָב וְאֵלוּל אֲשֶׁתְּהוּ שָׁם. וּבְאַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִים בְּאֵלוּל
 הָוּה מָה דְּהָוָה מִבֵּית שִׁבְעָה. וּבִיּוֹמָא דְּכַפּוּרֵי מַחֲל לֵיהּ
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵהוּא חוּבָה. וְאִית דְּאֲמַרִי בְּזו' בְּאֲדַר
 אַעְבַּר כְּרוּזָא וְאֲתַפְנָשׁוּ בְּחַמִּיסָר דְּאִיר, וּבְחַמִּיסָר בְּאֵלוּל
 הָוּה מָה דְּהָוָה מִבֵּית שִׁבְעָה, וּבִיּוֹמָא דְּכַפּוּרָא אֲתַבְּשׁוּ (שְׁמוּאֵל
 ב' י"ב) גַּם יִי הַעֲבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת. מֵאִי לֹא תָמוּת, לֹא
 תָמוּת בִּידָא דְּדוּמָה.

אָמַר דוּמָה מָאֲרִי דְעֶלְמָא הָא מְלָה חֲדָא אִית לִי גַבִּיָּה
 דְּאִיהוּ אֲפִתַח פּוּמִיָּה וְאָמַר (שְׁמוּאֵל ב' י"ב) חֵי יִי כִּי בֶן
 מוֹת הָאִישׁ הָעוֹשֶׂה זֹאת וְאִיהוּ דָן לְנַפְשִׁיהּ טְרוֹנְיָא אִית

לִי עָלֶיָּהּ. אָמַר לִיָּהּ, לֵית לָךְ רִשׁוֹ דְּהָא אוּדֵי לְגַבְאֵי וְאָמַר
 חֲטָאֵתִי לְהָ וְאָף עַל גַּב דְּלָא חָב. אֲבָל בְּמָה דְחֲטָא
 בְּאוּרֵיהּ עוֹנֶשָׁא פְתַבִּית עָלֶיָּהּ וְקַבְל. מִיַּד אֶהְדֵּר דְּוִמָּה
 לְאַתְרֵיהּ בְּפַחֵי נַפְשׁ. וְעַל דָּא אָמַר דְּוִד (תהלים צד) לוֹלִי (צ"ד
 א) יי עֲזָרְתָה לִי כְּמַעַט שְׁכָנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי. לוֹלִי ה' עֲזָרְתָה
 לִי דְּהָוָה אֶפּוֹטְרוּפָא דִּילִי. כְּמַעַט שְׁכָנָה וְגו'. מַהוּ כְּמַעַט,
 כְּחוּטָא דְקִיק כְּשִׁיעוּרָא דְאֵית בֵּינֵי וּבֵין סִטְרָא אַחְרָא,
 כְּהָוָה שְׁעוּרָא הָוָה דְּלָא שְׁכָנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי.

וּבְגִין כֶּף בְּעֵי לְאַסְתְּמָרָא בַר נֶשׁ דְּלָא יִימָא מְלָה כְּדוּד.
 בְּגִין דְּלָא יְכִיל לְמִימַר לְדוּמָה (קהלת ד) כִּי שְׁגָגָה
 הִיא, כְּמָה דְּהָוָה לְדוּד וְנִצַּח לִיָּהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּדִינָא. לְמָה יְקַצוּף הָאֱלֹהִים עַל קוּלְךָ עַל הָהוּא קוּל
 דְּאִיהוּ אָמַר. וְחַבַּל אֶת מַעֲשֵׂה יְדִיךָ דָּא בְּשׁוֹר קֹדֶשׁ בְּרִית
 קְדִישָׁא דְּפָגְמִים וְאַתְמִשְׁךָ בְּגִיְהֶנָּם עַל יְדָא דְּדוּמָה. וּבְגִין
 כֶּף (תהלים ט) וּמַעֲשֵׂה יְדֵיךָ מִגִּיד הֲרַקִּיעַ אֲלֵיךָ אַנּוּן חֲבַר־יָא
 דְּאַתְחַבְּרוּ בְּכָלָה דָּא וּמְאָרֵי קִימָא דִּילָהּ. מִגִּיד וְרָשִׁים
 כָּל חַד וְחַד. מָאן הֲרַקִּיעַ. דָּא אִיהוּ (ל"ד א) הֲרַקִּיעַ דְּבִיָּה
 חֲמָה וּלְבָנָה וְכַכְבֵּיָא וּמְזֻלֵי, וְדָא אִיהוּ סֵפֶר (יתרו דף ע"א)
 זְכָרוֹן. אִיהוּ מִגִּיד וְרָשִׁים לְהוּ וְכַתִּיב לְהוּ לְמַהוּי בְּנֵי
 הִיכְלָא וּלְמַעַבְד רְעוּתָהוֹן תְּדִיר.

(תהלים ט) יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אוֹמֵר, יוֹמָא קְדִישָׁא מְאַנּוֹן יוֹמִין

עֲלָאִין דְּמִלְכָּא מְשַׁבְּחִין לֹון לְחַבְרִיָּא וְאִמְרִין הֵהִיא מְלָה
 דְּאָמַר כָּל חַד לְחַבְרִיָּה. יוֹמָא לְיוֹמָא יִבְיַע הֵהוּא אוֹמַר
 וּמְשַׁבַּח לֵיהּ. וְלִילָה לְלִילָה כָּל דְּרָגָא דְּאֲשֻׁלִּים (נ"א דְּשֻׁלִּיט)
 בְּלִילָא מְשַׁבַּח דָּא לְדָא הֵהוּא דַּעַת דְּכָל חַד מְחַבְרִיָּה,
 וּבְשֻׁלִּימוּ (ס"א וּבְרַחֲמִימוּ) סִגִּי אֶתְעַבִּידוּ לֹון חַבְרִין וּרְחִימִין.
 אִין אוֹמַר וְאִין דְּבָרִים בְּשָׂאָר מִילִין דְּעֵלְמָא. דְּלָא
 אֶשְׁתַּמְעוּ קָמִי מִלְכָּא קְדִישָׁא וְלָא בְּעֵי לְמִשְׁמַע לֹון.
 אָבַל הֵנִי מִילֵי בְּכָל הָאָרְץ יֵצֵא קוּם. עֲבָדִי (דף ט ע"א) מְשִׁיחָא
 אֲנוּן מְלִין מְדוּרֵי עֲלָאִי וּמְדוּרֵי תַתָּאִי (לעיל דף ה' ב'), מֵאֲלִין
 אֶתְעַבִּידוּ רְקִיעִין וּמֵאֲלִין אָרְץ מֵהֵהִיא תּוֹשְׁבַּחְתָּא. וְאִי
 תֵּימָא דְּאֲנוּן מְלִין בְּאַתֵּר חַד. מְשַׁטָּטָא בְּעֵלְמָא בְּקִצָּה
 תֵּיבַל מְלִיָּהֶם. וּכְיוּן דְּאֶתְעַבִּידָא (דֵּאֲתֵאֲבִיד) רְקִיעִין מְנַהוּן,
 מָאֵן שְׂרִיא בְּהוּן. הֲדַר וְאִמַר לְשִׁמְשׁ שָׁם אֶהֱל בְּהֶם. הֵהוּא
 שְׁמִשָּׂא קְדִישָׁא שְׂוֵי מְדוּרִיָּה וּמְשַׁכְּנִיָּה בְּהוּ וְאֶתְעַטֵּר בְּהוּ.
 כְּיוּן דְּשְׂרִי בְּאֲנוּן רְקִיעִין וְאֶתְעַטֵּר בְּהוּ, כְּדִין וְהוּא כְּחַתָּן
 יוֹצֵא מִחֻפָּתוֹ. חָדִי וְרַהִיט בְּאֲנוּן רְקִיעִין. נְפַק
 מְנִיָּיהוּ וְעָאֵל וְרַהִיט גּוּ מְגַדְלָא חָדָא אַחְרָא בְּאַתֵּר אַחְרָא.
 מְקַצָּה הַשְּׁמַיִם מוֹצָאוּ, וְדֵאִי מְעֵלְמָא עֲלָאָה נְפִיק וְאֶתִּיא
 (וְאֶתָּא) דְּאִיָּהוּ (לעיל א' ב) קִצָּה הַשְּׁמַיִם לְעִילָא. וְתִקּוּפְתּוֹ (על
 קְצוּתָם), מָאֵן תִּקּוּפְתּוֹ, דָּא קִצָּה הַשְּׁמַיִם לְתַתָּא דְּאִיָּהִי
 תִּקּוּפַת הַשְּׁנָה דְּאֶסְחָרָא לְכָל סִיפִין. וְאֶתְקַשְׂרַת מִן

הַשָּׁמַיִם עַד רִקִּיעָא דָּא. וְאִין נִסְתָּר מִחֻמְתּוֹ דִּיהֵיא תִקּוּפָה
דָּא וְתִקּוּפָה דְשִׁמְשָׁא דְאַסְחָר בְּכָל סִטְרָא.

וְאִין נִסְתָּר לִית דְּאַתְפְּסִי מִנִּיה מְכָל דְּרַגִּין עֲלָאִין דִּיהוּ
כְּלָהוּ מִסְחָרָן וְאַתֵּיִן לְגַבִּיּה וְכָל חַד וְחַד לִית מֵאן
דִּיתְפְּסִי מִינִיה. מִחֻמְתּוֹ בְּשַׁעֲתָא דְאַתְחַמֵּם וְתַב (וְתַאִיב)
לְגַבִּיּהוּ בְּתִיּוּבְתָא (בְּתִיאֻבְתָּא) שְׁלִים. כָּל שְׁבַחָא דָּא וְכָל
עֲלוּיָא דָּא בְּגִין אֹרִיִּיתָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים ט) תּוֹרַת ה' ^{ה'}
תְּמִימָה. שִׁית זְמַנִּין כְּתִיב הַכָּא ה', וְשִׁית קְרָאִי מִן הַשָּׁמַיִם
מִסְפָּרִים עַד תּוֹרַת יי תְּמִימָה וְעַל רִזָּא דָּא כְּתִיב בְּרָא שִׁית
הָא שִׁית אֲתוּוֹן. בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, הָא
שִׁית תְּבִין. קְרָאִי אַחֲרָנִין לְקַבֵּל שִׁית זְמַנִּין ה' שִׁית קְרָאִי
בְּגִין שִׁית אֲתוּוֹן דִּיהַכָּא. שִׁית שְׁמָהֵן בְּגִין שִׁית תְּבִין
דִּיהַכָּא.

עַד דִּיהוּ יִתְבִּי עָאֵלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה וְרַבִּי אַבָּא. אָמַר
לוֹן וְדַאי אַנְפִּי שְׁכִינְתָא אֲתֵיִן, וְעַל (ד ב) דָּא פְּנִי"אֵל
קְרִינָא לְכוּ, דִּהָא חֲמִיתוֹן אַנְפִּי שְׁכִינְתָא אֲפִין בְּאֲפִין.
וְהַשְׁתָּא דְקָא יִדְעָתוֹן וְגַלִּי לְכוּ קְרָא דּוּבְנִיָּהוּ בִּן יְהוּדָע,
וְדַאי דְמָלָה דְעַתִּיקָא קְדִישָׁא אִיהוּ וְקָרָא דְאַבְתְּרִיָּה.
וְהָהוּא דְסִתִּים מְכָלָא אָמְרוּ.

וְהָאִי קְרָא אִיהוּ בְּאַתֵּר אַחֲרָא כְּגִוּוֹנָא דָּא. פְּתַח וְאָמַר
(דְּבִרֵי הַיָּמִים א יא) וְהוּא הִכָּה אֶת הָאִישׁ הַמִּצְרִי אִישׁ מִדָּה

חֲמֵשׁ בְּאֵמָה, וְכֹלָא רְזָא חֲדָא אִיהוּ, מֵהֵאֵי (ס"א הַאי) מְצָרִי, הֵהוּא דְאִשְׁתְּמוּדְעַ, (שְׁמוֹת י"א) גְּדוּל מְאֹד בְּאֶרֶץ מְצָרִים בְּעֵינֵי עֲבָדֵי וְגו'. רַב וַיִּקְרָא כִּמָּה דְגַלְיָ הֵהוּא

סבא.

וְהֵאֵי קָרָא בְּמַתִּיבְתָא עֲלָאָה אֲתַמָּר. אִישׁ מְדָה כֹּלָא חֲד. (שְׁמוּאֵל ב כג) אִישׁ מֵרָאָה וְאִישׁ מְדָה כֹּלָא חֲד. בְּגִין (לְעִיל ה' ע"ב) דְאִיהוּ שֵׁבֶת וְתַחֲוּמָא דְכְּתִיב, (בְּמִדְבַר ל"ד) וַיִּמְדוּתֶם מִחוּץ לְעִיר, וְכְתִיב, (וַיִּקְרָא ט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה. וְעַל דָּא אִישׁ מְדָה אִיהוּ. וְאִיהוּ מִמֶּשׁ אִישׁ מְדָה אִיהוּ אֲרַכִּיָּה מְסִיפֵי עֲלָמָא וְעַד סִיפֵי עֲלָמָא. אֲדָם הֲרָאוּן חֲכֵי הוּהוּ. וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב חֲמֵשׁ בְּאֵמָה. אַנוּן חֲמֵשׁ בְּאֵמָה מְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא הוּהוּ.

(דְּבָרֵי הַיָּמִים א י"א) וּבֵיַד הַמְצָרִי חֲנִית כִּמָּא דְאֵת אָמַר כְּמִנּוֹר אֲוֵרָגִים, דָּא מִטָּה הָאֱלֹהִים דְהוּהוּ בִידֵיהּ חֲקִיק בְּשָׂמָא גְּלִיפָא מְפָרֵשׁ בְּנִהִירוֹ דְצִרּוּפֵי אֲתוּוּן דְהוּהוּ גְּלִיף בְּצִלְאֵל וּמַתִּיבְתָא דִילֵיהּ דְאֲקָרִי אֲוֵרָג דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ל"ד) מִלֵּא אֹתָם וְגו' חָרַשׁ וְחִשָּׁב וְרוּקַם וְגו'. וְהֵהוּא מִטָּה הוּהוּ נְהִיר שָׂמָא גְּלִיפָא בְּכֹל סְטָרִין בְּנִהִירוֹ דְחֲכִימִין דְהוּוּ מְגַלְפִין שָׂמָא מְפָרֵשׁ (פְּקוּדֵי ר"ס א) בְּאֲרַבְעִין וְתָרִין גּוּוּנֵי. וַיִּקְרָא מְכָאן וְלֵהֲלֵאָה כִּמָּה דְאָמַר זִכָּאָה חוּלְקִיָּה. תִּיבּוּ יִקְרִין תִּיבּוּ

וּנְחַדֵּשׁ תְּקוּן דְּכֻלָּהּ בְּהַאי לַיְלִיא. דְּכֻלּ מָאן דְּאַשְׁתַּתַּף
 בְּהַדְּהָ בְּהַאי לַיְלִיא יְהֵא נְטִיר עֵילָא וְתַתָּא כֹּל הֵהִיא שְׁתָּא
 וַיִּפִּיק שְׁתָּא בְּשִׁלְמָ. עַל־יֵהוּ כְּתִיב (תהלים לד) חוֹנָה מִלְּאֵךְ יִי
 סָבִיב לִירְאִיו וַיַּחֲלִצֵם טַעְמוֹ וְרָאוּ כִּי טוֹב יִי:

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר בְּרַאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. הַאי קָרָא
 אֵית לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיה. דְּכֻלּ מָאן דְּאָמַר אֵית אֱלֹהָא
 אַחְרָא אֲשַׁתְּצִי מִעֲלָמִין. כְּמָה דְּאַתְמַר (ירמיה י) כְּדָנָה תִּמְרוֹן
 לְהוּם אֱלֹהָא (אֱלֹהֵי) דִּי שְׁמִיא וְאַרְקָא לָא עֲבַדוּ יַאֲבְדוּ
 מֵאַרְעָא וּמִן תַּחֲוֹת שְׁמִיא אֱלֹהָ. בְּגִין דְּלִית אֱלֹהָא אַחְרָא
 בַּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי.

וְהַאי (דף ט ע"ב) קָרָא אֵיהוּ תַרְגוּם בַּר מַמְלָה דְּסוּף קָרָא. אֵי
 תִּימָא בְּגִין דְּמִלְּאָכִין קְדִישִׁין לָא גְזַקְקִין לְתַרְגוּם
 (ב"ח ע"ה א) וְלָא אֲשַׁתְּמוּדְעֵן בֵּיה, מְלָה דָּא יָאוּת הִיא לְמִימַר
 בְּלִישְׁנָא קְדִישָׁא בְּגִין דִּישְׁמַעוֹן מִלְּאָכִין קְדִישִׁין וַיְהוֹן
 גְזַקְקִין לְאוּדָאָה עַל דָּא. אֱלָא וְדַאי בְּגִין כֶּךָ כְּתִיב תַרְגוּם
 דְּלָא גְזַקְקִין בֵּיה מִלְּאָכִין קְדִישִׁין לָא (וְלָא) יִקְנְאוּן בְּבַר
 נֶשׁ לְאַבְאָשָׁא לִיָּה, בְּגִין דְּבַהַאי קָרָא בְּכֻלָּלָא אַנּוּן
 מִלְּאָכִין קְדִישִׁין, דְּהָא אַנּוּן אֱלֹהִים אֶקְרוּן וּבְכֻלָּלָא
 דְּאֱלֹהִים הוּוּ, וְאַנּוּן לָא עֲבַדוּ שְׁמִיא וְאַרְקָא. וְאַרְקָא,
 וְאַרְעָא מְבַעֵי לִיָּה. אֱלָא בְּגִין (קכ"ז א) דְּאַרְקָא אֵיָּהִי חֲדָא
 מֵאַנּוּן שְׁבַע אַרְעִין דְּלַתְתָּא. וּבַהַהוּא אַתְר אֵית בְּנֵי בְּנוּי

דְּקִינָן. לְבִתְרָא דְּאַתְרֵיהּ מֵעַל אִפֵּי אַרְעָא (כ"ד ב) נְחִית לְתַמְנָן
וְעֵבִיד תּוֹלְדוֹת וְאַשְׁתַּבֵּשׁ תַּמְנָן דְּלֹא יַדַּע כְּלוּם. וְאַיְהוּ
אַרְעָא כְּפִילָא דְּאַתְכַּפֵּל מַחֲשׁוּכָא וְנַהוּרָא.

וְאַיִת תַּמְנָן תְּרִין מִמֶּנּוּן שְׁלִיטִין דִּי שְׁלִטִין דָּא בַּחֲשׁוּכָא
וְדָא בְּנַהוּרָא. וְתַמְנָן קִטְרוּגָא דָּא בְּדָא. וְשַׁעְתָּא
דְּנְחִית לְתַמְנָן קִין, אֲשַׁתְּתָּפוּ דָּא בְּדָא וְאַשְׁתְּלִימוּ כְּחֵדָא.
וְכֻלָּא חֲזִי דְּאַנּוּן תּוֹלְדוֹת דְּקִין. וְעַל דָּא אַנּוּן בְּתִרִין
רֵאשִׁין כְּתִרִין חִיוּן, בַּר דְּכַד הֵהוּא נַהוּרָא שְׁלִיט נִצַּח
דִּילֵיהּ וְנִצַּח עַל אַחֲרָא. וְעַל דָּא אַתְכַּלִּילוּ דִּי בַּחֲשׁוּכָא
בְּנַהוּרָא וְהוּוּ חַד. אַנּוּן תְּרִין מִמֶּנּוּן עֲפִרִירָא וְקִסְטִימוּן.
וְדִיוֹקְנָא דְּלֵהוּן כְּדִיוֹקְנָא דְּמִלְּאָכִין קְדִישִׁין בְּשִׁית גְּדַפִּין.
חַד דִּיוֹקְנָא כְּתוּרָא, וְחַד דִּיוֹקְנָא כְּנִשְׂרָא. וְכַד מִתְחַבְּרָן
אַתְעֵבִידוּ דִּיוֹקְנָא דְּאַדָּם.

כַּד אַנּוּן בַּחֲשׁוּכָא מִתְהַפְּכִין לְדִיוֹקְנָא דְּנַחֲשׁ בְּתִרִין
רֵאשִׁין וְאַזְלִין כְּחוּיָא וְטָאסִין גּוֹ תְּהוּמָא וְאַסְתַּחֲיִין
בִּימָא רַבָּא. כַּד מָטָאן לְשִׁלְשָׁלָא דְּעִנָּא וְעִנָּא לְ
מַרְגִּיזִין לּוֹן וּמִתְעָרִי לּוֹן. וְאַנּוּן מְדַלְגִין גּוֹ טוּרֵי חֲשׁוּכָן
וְחֲשִׁבֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְמִתְבַּע לּוֹן דִּינָא. וְאַלִין
תְּרִין מִמֶּנּוּן שְׁאֲטִין בִּימָא רַבָּא וּפְרַחֲיָן מִתַּמְנָן וְאַזְלִין
בְּלִילֵיאַ לְגַבֵּי (י"ט ב, נ"ה ב) נַעֲמָה אִמְהוּן דְּשִׁדִין דְּטָעוּ
אַבְתְּרָהָא דְּחִלִין קְדָמָאִין וְחֲשִׁבִין לְמַקְרַב לְגַבְתָּהּ. וְאַיְהִי

דְּלִיגַת שְׁתֵּי אֲלָפִין פְּרָסִין וְאַתְעֵבִידַת בְּכַמָּה צִיּוּרִין לְגַבֵּי
בְּנֵי נֶשֶׁא בְּגִין דִּיטְעוּן בְּנֵי נֶשֶׁא אַבְתָּרָה.

וְאֵלִין תְּרִין מִמֶּנּוּ פֶּרְחִין וּמִשְׁטָטִין בְּכָל עֲלָמָא וְאַהֲדָרִין
לְאַתְרֵיהוּ. וְאַנּוּן מִתְעָרִין לְאַנּוּן בְּנֵי בְנוֹי דְקִין

בְּרוּחָא דִּיצְרִין בִּישִׁין לְמַעְבַּד תּוֹלְדוֹת. שְׁמִיא דְשִׁלְטִין
תָּמָן לָאו כְּהֵנִי. וְלֹא אוֹלִידַת אַרְעָא בְּחִילָא דְלֵהוֹן זְרוּעָא
(שלח קע"ב א) וְחֲצָדָא כְּהֵנִי. וְלֹא אַהֲדָרִין אֶלָּא בְּכַמָּה שְׁנִין

וְזַמְנִין. וְאַנּוּן אֱלֹהָא (אֱלֹהִיא) דִּי שְׁמִיא וְאַרְקָא לָא עֲבָדוּ.

יַאבְדוּ מֵאַרְעָא עֵילָאָה דְתַבֵּל, דְּלֹא יִשְׁלָטוּן בָּהּ וְלֹא
יִשְׁטָטוּן בָּהּ וְלֹא יְהוֹן גְּרָמִין לְבְנֵי נֶשֶׁא לְאַסְתָּאבָא

מִמְקָרָה לִילִיא. וְעַל דָּא יַאבְדוּ מֵאַרְעָא וּמִן תְּחֹת שְׁמִיא
דְּאַתְעֵבִידוּ (לעיל דף ג' א) בְּשִׁמָּא דְּאַלָּה כְּמָה (ב א) דְּאַתְמָר.

וְעַל דָּא הָאִי קָרָא תְּרַגּוּם דְּלֹא יַחֲשְׁבוּן מְלֹאכֵי עֲלָאִי
דְּעֵלֵייהוּ אֲמָרִין, וְלֹא יִקְטָרְגּוּ לָן. וְעַל דָּא רִזָּא דְּאַלָּה

כְּמָה דְּאַתְמָר אִיהוּ מְלָה קַדִּישָׁא דְּלֹא אַתְחַלְףָּ בְּתַרְגּוּם.
אֲמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאִי קָרָא דְּכְתִיב, (ירמיה י') מִי

שְׁבַחָא אִיהוּ. אֲמַר לִיהּ אֶלְעָזָר בְּרִי, הָאִי קָרָא בְּכַמָּה
דּוּכְתִי אַתְמָר, אֲבָל וַדָּאִי לָאו אִיהוּ (נ"א ה"ב) דְּכְתִיב, (ירמיה

י') כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מְלָכוֹתֶם דְּהָא אַתָּא לְמַפְתָּח
פּוּמָא דְּחִיבִין דְּחִיבִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא יִדְעַ

הַרְהוּרִין וּמַחֲשָׁבִין דִּילְהוֹן. וּבְגִין כֶּךָ אֵית לְאוּדְעָא
 שְׁטוּתָא דְלְהוֹן. דְּזַמְנָא חָדָא אַתָּא פִּילוֹסוֹפָא חָדָא
 דְּאוּמוֹת הָעוֹלָם לְגַבְאִי, אִמַּר לִי אַתּוֹן אֲמַרִּין דְּאַלְהֵכוֹן
 שְׁלִיט בְּכָל רוּמֵי שְׁמִיא. כְּלָהוֹן חֵיילִין וּמִשְׁרִיין לָא
 אֲדַבְּקוֹן וְלֹא יִדְעֵי אַתְר דִּילֵיהּ. הַאי קָרָא לָא אֲסַגִּי יְקָרִיָּה
 כָּל כֶּךָ. דְּכַתִּיב כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין
 כְּמוֹךָ. מֵאִי שִׁיקוּלָא דָא לְבַנֵּי נַשָּׂא דֵי לֵית ^(דף י ע"א) לֵית לֹון
 קִיּוּמָא.

וְתוּ דְאַתּוֹן אֲמַרִּין ^(דברים לד) וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בִּישְׂרָאֵל
 כְּמִשָּׁה, בִּישְׂרָאֵל לֹא קָם אֲבַל בְּאוּמוֹת הָעוֹלָם קָם.
 אוּף הַכִּי אַנָּא אִימָא בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם אִין כְּמוֹהוּ, אֲבַל
 בְּחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל אֵית. אִי הַכִּי אֱלֹהָא דְאֵית בְּחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּוֹתִיָּה לָאו אִיהוּ עֲלָאָה שְׁלִיטָא. אֲסַתְּפַל בְּקָרָא וְתִשְׁכַּח
 דְּדִיִּיקְנָא כְּדָקָא יְאוּת. אֲמִינָא לִיָּה וְדֵאִי שְׁפִיר קָא
 אֲמַרְתָּ.

מֵאִן מַחֲיָה מִתִּים אֲלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי,
 אַתָּא אֵלִיָּהוּ וְאֵלִישָׁע וְאַחֲיוּ מִתִּיָּא. מֵאִן מוֹרִיד
 גְּשָׁמִים אֲלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי אַתָּא אֵלִיָּהוּ
 וּמִנַּע לֹון וּנְחִית לֹון בְּצִלוֹתֶיהּ. מֵאִן עֶבֶד שְׁמִיא וְאַרְעָא
 אֲלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, אַתָּא אַבְרָהָם אַתְּקִימוּ
 בְּקִיּוּמוֹהִי בְּגִינֵיהּ. מֵאִן מְנַהִיג שְׁמִשָּׁא אֲלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא, אַתָּא יְהוֹשֻׁעַ וְשָׂכִיף לִיה וּפְקִיד לִיה דִּיקוּם עַל
 קִיּוּמֵיהּ וְאַשְׁתַּכַּךְ וּכְתִיב, (יהושע י) וַיְדוּם הַשֶּׁמֶשׁ וַיֵּרַח עֲמֹד.
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גִזְר גִּזְר דִּין אוּף הָכִי מִשָּׁה גִזְר גִּזְר
 דִּין וְאַתְקִימוּ. וְתוּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גִזְר גִּזְרִין
 וְצַדִּיקֵי אֲדִישְׂרָאֵל מִבְּטְלִין לוֹ דְכְתִיב, (שמואל ב כג) צַדִּיק
 מוֹשֵׁל יֵרֵאת אֱלֹהִים. וְתוּ דֵאִיהוּ פְקִיד לִוּן לְמַהֲךְ בְּאוֹרְחוּי
 מִמֶּשׁ לְאַתְדַּמָּא לִיה בְּכָלָא. אֲזַל הֵהוּא פִּילוֹסוֹפָא
 וְאַתְגִּייר בְּכַפֵּר שְׁחָלִים וְקָרוּן לִיה יוֹסִי קְטִינָאָה. וְאוֹלִיף
 אוֹרֵייתָא סְגִיָא. וְאִיהוּ בֵּין חֲפִימִין וְזַפְאִין דֵּהֵהוּא אַתֵּר.
 הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתַּכְּלָא בְּקָרָא וְהָא כְּתִיב, (ישעיה מ) כָּל
 הַגּוֹיִם כָּאִין נִגְדוּ. מְאִי רַבּוּיָא הָכָא. אֲלָא מִי לֹא
 יֵרָאךְ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם וְכִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם אִיהוּ וְלֹא מֶלֶךְ
 יִשְׂרָאֵל. אֲלָא בְּכָל אַתֵּר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעָא
 לְאַשְׁתַּבַּחַא בִּישְׂרָאֵל, וְלֹא אַתְקִרִי אֲלָא עַל יִשְׂרָאֵל
 בְּלַחוּדוּי. דְכְתִיב, (שמות ה) אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הָעִבְרִים,
 וּכְתִיב, (ישעיה מד) כֹּה אָמַר יי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
 וְדֵאִי. אֲמָרוּ אוֹמוֹת הָעוֹלָם פִּטְרוּן אַחֲרָן אִית לָן בְּשִׁמְיָא
 דֵּהָא מַלְכִּיכוּן לָא שְׁלִיט אֲלָא עַלֵּיכוּ בְּלַחוּדִיכוּן וְעַלְנָא
 לָא שְׁלִיט.

אַתָּא קָרָא וְאָמַר מִי לֹא יֵרָאךְ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם (ב"א) מֶלֶכָא
 עֵילָאָה לְרַדְאָה לִוּן וְלֹאֲלִקָאָה לִוּן וְלִמְעַבַּד בְּהוּן

רעותיה. כי לך יאתה לדחלא מנף לעילא ותתא. כי בכל
 חכמי הגוים) אלין שליטין רברבן די ממנן עלייהו. ובכל
 מלכותם בההוא מלכו דלעילא. דהא ארבע מלכוון
 שליטין אית לעילא ושליטין ברעותיה על כל שאר עמין.
 ועם כל דא לית בהו דיעביד אפלו מלה זעירא אלא
 כמה דפקיד לון דכתיב, (דניאל ד) וכמצביה עביד בחיל
 שמיא ודיירי ארעא. חכמי הגוים אנון ממנן ורברבן
 דלעילא דחכמתא דלהון מנייהו הוה. בכל מלכותם
 מלכותא דשליט כמה דאתמר. ודא הוא קרא כפשטיה.
 אבל בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם. האי אשכחנא
 בספרי קדמאי, דאנון משריין וחיילין אף על גב
 דאתפקדן על מלין דעלמא ופקיד לכל חד למעבד
 עבידתא, מאן הוא (סתומא קדישא ולא כרעותיה) דיעביד שום חד
 מנייהו כמוך. בגין דאנת רשים בעילווא, ואת רשים
 בעובדך מפלהו. ודא הוא מאין כמוך יי, מאן הוא
 סתימאה קדישא דיעביד ולהוי כמוך עילא ותתא. ויהא
 דימי לך (בכל) (בכולא), עובדא דמלכא קדישא שמים וארץ,
 אבל אנון (ישעיה מד) תהו וחמודיהם בל יועילו. בקודשא
 בריך הוא כתיב בראשית ברא אלהים וגו', במלכותם
 כתיב והארץ היתה תהו ובהו.
 אמר רבי שמעון לחברייא בני הלולא דא, כל חד

מִנְכוּן יִקְשֹׁט קְשׁוּטָא חַד לְפִלָּה. אָמַר לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ.
 אֶלְעָזָר הֵב נְבוּזְבָּזָא חַד לְפִלָּה דְהָא לְמַחַר אֶסְתַּכַּל (קודשא
 בְּרִיךְ הוּא) (נ"א ביה) כֵּד יַעוּל לַחֲוֹפָה בְּאַנוּן שִׁירִין וְשִׁבְחִין דִּיהֵבו
 לָהּ בְּנֵי הַיְכָלָא לְקַיִמָא קַמִּיהַ.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (שיר השירים ג) מִי (קע"ו ב) זֹאת עוֹלָה
 מִן הַמְדַבֵּר וְגו', מִי זֹאת, כְּלָלָא דְתַרִּין קְדוּשִׁין
 (קדישין) דְתַרִּין עֲלָמִין בְּחִבּוּרָא חֲדָא וְקְשׁוּרָא חֲדָא. עוֹלָה
 מִמֶּשׁ לְמַהוּי קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁין. דְהָא קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁין מ"י.
 וְאֶתְחַבְּרָא בְּזֹא"ת. בְּגִין לְמַהוּי (את) עוֹלָה דְאִיהִי קֹדֶשׁ
 קֹדֶשִׁין. מִן הַמְדַבֵּר דְהָא מִן הַמְדַבֵּר יִרְתָּא לְמַהוּי כְּלָה
 וְלַמִּיעַל לַחֲפָה. תּוּ מִן הַמְדַבֵּר אִיהִי עוֹלָה כְּמָא דְאֵת
 אָמַר, (שיר השירים ד) וּמְדַבְּרֵךְ נְאוּהָ בְּתַהוּא מְדַבֵּר (דף י"ע"ב)
 דְלַחֲשׂוּ בְּשִׁפּוּן אִיהִי עוֹלָה.

וְתַנִּינָן מֵאֵי דְכָתִיב, (שמואל א ד) הָאֱלֹהִים הָאֲדִירִים הָאֵלֶּה
 אֵלֶּה הֵם הָאֱלֹהִים הַמְּפִים אֶת מִצְרַיִם בְּכָל מִכָּה
 בַּמְדַבֵּר. וְכִי כָּל דְעֵבֵד לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַּמְדַבֵּר
 הוּהוּ, וְהָא בִּישׁוּבָא הוּהוּ. אֵלָּא בַּמְדַבֵּר, בְּדַבּוּרָא, כְּמָא
 דְאֵת אָמַר, (שיר השירים ד) וּמְדַבְּרֵךְ נְאוּהָ. וְכָתִיב, (תהלים עה)
 מַמְדַבֵּר הָרִים. אוּף הָכִי עוֹלָה מִן הַמְדַבֵּר, מִן הַמְדַבֵּר
 וְדָאֵי. בְּתַהִיא מְלָה דְפּוּמָא אִיהִי סְלָקָא וְאֶעֱלֵת בֵּין גְּדַפֵּי
 דְאָמָא, וְלִבְתַר בְּדַבּוּרָא נַחְתָּא וְשָׂרִיא עַל רִישֵׁיהוּ דְעַמָּא
 קְדִישָׁא.

הַיֵּךְ סִלְקָא בְּדַבְרוּרָא. דְּהָא בְּשִׁירוּתָא כַּד בַּר נָשׁ קָאִים
 בְּצַפְרָא אִית לִיה לְבָרְכָא לְמַאֲרִיָּה. בְּשַׁעְתָּא דְּפִקְח
 עֵינָוִי הַיֵּךְ מְבָרַךְ. הֵכִי הוּוּ עַבְדֵי חֲסִידֵי קַדְמָאִי, נִטְלָא
 דְּמִיָּא הוּוּ יְהִיבֵי קַמִּיָּהוּ, וּבְזִמְנָא דְּאֲתַעְרוּ בְּלִילִיָּא אֲסַחֵן
 יַדֵּיהוּ. וְקִיָּמִי וְלַעֲאן בְּאוֹרֵייתָא וּמְבָרְכִי עַל קְרִיאָתָה
 (וכו'). תַּרְנַגְוִלָּא קָרִי וְכַדִּין פְּלַגוּת לִילִיָּא מִמָּשׁ, וְכַדִּין
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ס' ב) אֲשַׁתְּכַח עִם צְדִיקֵיָּא בְּגִנְתָּא
 דְּעַדָּן, וְאֲסִיר לְבָרְכָא בִּידִין מְסוֹאֲבוֹת וּמְזַהְמוֹת. (ומְבָרְכִין).

וְכֵן כָּל שַׁעְתָּא.

בְּגִין דְּבִשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ נָאִים, רוּחִיָּה פְּרַחָא מְנִיָּה.
 וּבְשַׁעְתָּא דְּרוּחִיָּה פְּרַחָא מְנִיָּה, רוּחָא מְסַאבָּא זְמִין
 וְשָׂרִיָּא עַל יְדוּי וּמְסַאב לֹון וְאֲסִיר לְבָרְכָא בְּהוּ בְּלָא
 נְטִילָה. וְאִי תִימָא אִי הֵכִי הָא בִּימָמָא דְּלָא נָאִים וְלָא
 פְּרַח רוּחִיָּה מְנִיָּה וְלָא שָׂרִיָּא עֲלִיָּה רוּחָא מְסַאבָּא וְכַד
 עָאֵל לְבֵית הַפְּסָא לָא יְבָרַךְ וְלָא יִקְרָא בְּתוֹרָה אֲפִלוּ מְלָה
 חָדָא עַד דִּי־סַחֵי יְדוּי. וְאִי תִימָא בְּגִין דְּמְלוּכָלְכִים אַנּוּן,
 לָאוּ הֵכִי הוּא, בְּמָה אֲתִלְכְּלוּ. אֲלָא ווִי לְבַנֵי עֲלָמָא דְּלָא
 מְשַׁגְּיַחִין וְלָא יַדְעִין בִּיקְרָא דְּמַאֲרִיָּהוּן וְלָא יַדְעִי עַל מַה
 קְיָימָא עֲלָמָא. רוּחָא חָדָא אִית בְּכָל בֵּית הַפְּסָא דְּעֲלָמָא
 דְּשָׂרִיָּא תַמְן וְאֲתַהֲנִי מַהְהוּא לְכְלוּכָא וְטַנּוּפָא וּמִיד שָׂרִי
 עַל אַנּוּן אֲצַבְעֵן דִּידוּי דְּבַר נָשׁ.